Lietas Nr. C24166015
Lietas arhīva Nr. CA-0412-17/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2017.gada 30.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Stuberovska
un tiesneši V.Vazdiķis un I.Zaļā

ar sekretāri E.Švābi,

piedaloties prasītāja maksātnespējīgās /pers. B/ administratora Valerija Andrejeva pārstāvim /pers. D/, atbildētājai /pers. B/ un viņas pārstāvei /pers. E/, atbildētājai /pers. F/, atbildētājas /pers. G/ pārstāvim /pers. H/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34 civillietu maksātnespējīgās /pers. B/ administratora Valerija Andrejeva prasībā pret /pers. B/, /pers. F/ un /pers. G/ par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un īpašuma tiesību atjaunošanu uz īpašumu sakarā ar /pers. B/, /pers. F/ un /pers. G/ apelācijas sūdzībām par Ogres rajona tiesas 2016.gada 17.maija spriedumu.

Civillietu tiesas kolēģija konstatēja sekojošo.

Aprakstošā daļa

2015.gada 27.jūlijā maksātnespējīgās /pers. B/ administrators Valerijs Andrejevs Ogres rajona tiesā cēlis prasību pret /pers. B/, /pers. F/ un /pers. G/ (turpmāk – atbildētājas) par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un īpašuma tiesību atjaunošanu uz īpašumu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2014.gada 2.decembrī sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Hiponia" (turpmāk arī – kreditors) cēlis Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. B/ un /pers. G/ par parāda piedziņu, ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 25.jūnija spriedumu prasība apmierināta, solidāri piedzenot no /pers. B/ un /pers. G/ par labu kreditoram parādu kopā EUR 47 810,77 apmērā.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 17.aprīļa spriedumu pasludināts atbildētājas /pers. B/ maksātnespējas process, par administratoru ieceļot Valeriju Andrejevu (turpmāk – administrators).

Līdz 2015.gada 27.janvārim uz atbildētājas /pers. B/ vārda zemesgrāmatā bija reģistrēts nekustamais īpašums /adrese/, kadastra numurs /numurs A/(turpmāk arī – nekustamais īpašums), bet, pamatojoties uz 2015.gada 12.janvārī noslēgto dāvinājuma līgumu, atbildētāja /pers. B/ nekustamo īpašumu atdāvinājusi atbildētājai /pers. F/. Turklāt atbildētājai /pers. B/ piederējis transportlīdzeklis HONDA ACCORD, ar valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/ (turpmāk arī – transportlīdzeklis), kurš 2015.gada 12.martā atsavināts atbildētājai /pers. G/, saglabājot atbildētājai /pers. B/ turētājas statusu.

Atbildētāja/pers. B/ tiesvedības laikā ar kreditoru atsavinājusi sev piederošu mantu, uz kuru būtu bijis iespējams vērst piedziņu prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 1.pantu, 1415.pantu, 1775.pantu, 1779.pantu, 1927.pantu, Maksātnespējas likuma 96.pantu, 97.panta pirmo daļu, 144.pantu, administrators lūdz pirmās instances tiesu atzīt nekustamā īpašuma 2015.gada 12.janvāra dāvinājuma līgumu par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža; atjaunot atbildētājai /pers. B/ īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu, dzēšot Suntažu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/II.daļas 1.iedaļas ierakstus Nr.2.1., 2.2., 2.3.; atzīt transportlīdzekļa atsavināšanas darījumu par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža; atjaunojot atbildētājai /pers. B/ īpašuma tiesības uz minēto transportlīdzekli.

Ar Ogres rajona tiesas 2016.gada 17.maija spriedumu nospriests apmierināt prasību; atzīt par spēkā neesošu 2015.gada 12.janvārī starp atbildētājām /pers. B/ un /pers. F/ noslēgto dāvinājuma līgumu par nekustamā īpašuma atdāvināšanu atbildētājai /pers. F/ no tā noslēgšanas brīža; nostiprināt Suntažu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/ atbildētājai /pers. B/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, vienlaikus izbeidzot atbildētājai /pers. F/ īpašuma tiesības uz šo nekustamo īpašumu; atzīt atbildētājai /pers. B/ īpašuma tiesības uz transportlīdzekli, dzēšot VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrā 2015.gada 12.martā izdarīto ierakstu par atbildētājas /pers. G/ īpašuma tiesībām uz minēto transportlīdzekli; piedzīt no atbildētājas /pers. B/ valsts ienākumos valsts nodevas daļu EUR 134,93 apmērā; piedzīt no atbildētājas /pers. F/ valsts ienākumos valsts nodevas daļu EUR 134,93 apmērā; piedzīt no atbildētājas /pers. G/ valsts ienākumos valsts nodevas daļu EUR 134,93 apmērā; piedzīt no atbildētājas /pers. B/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5,45 apmērā; piedzīt no atbildētājas /pers. F/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5,45 apmērā; piedzīt no atbildētājas /pers. G/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu

saistītos izdevumus EUR 5,45 apmērā.

No lietas materiāliem pirmās instances tiesa konstatēja un lietā nav strīda, ka atbildētāja /pers. B/ 2015.gada 12.janvārī noslēgusi dāvinājuma līgumu, bez atlīdzības atsavinot savai mātei atbildētājai /pers. F/ nekustamo īpašumu, kurš 2015.gada 27.janvārī zemesgrāmatā reģistrēts uz atbildētājas /pers. F/ vārda (lietas 10.-11.lapas).

No VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistra datiem, atbildētāju /pers. B/ un /pers. G/ rakstveida paskaidrojumiem pirmās instances tiesa konstatēja un lietā nav strīda, ka 2015.gada 12.martā atbildētāja /pers. B/ par EUR 250,00 pārdevusi atbildētājai /pers. G/ sev piederošo transportlīdzekli, kas publiskā reģistrā nostiprināts uz atbildētājas /pers. G/ vārda, saglabājot atbildētājai /pers. B/ turētājas statusu (lietas 12.lapa).

Pirmās instances tiesa konstatēja, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 17.aprīļa spriedumu fiziskā persona atbildētāja /pers. B/ pasludināta par maksātnespējīgu, uzsākot bankrota procedūru un atbildētājas /pers. B/ maksātnespējas procesa lietā par administratoru ieceļot Valeriju Andrejevu (lietas 9.lapa).

Pirmās instances tiesa norādīja, ka fiziskās personas maksātnespējas procesa ierosināšana ir personas labprātīga izvēle, atkarīga tikai un vienīgi no pašas personas brīvas gribas un tā norisi regulē Maksātnespējas likums, atbilstoši kura 26.panta otrajai daļai, tiesas ieceltais administrators nodrošina procesa efektīvu un likumīgu norisi un likumā paredzētā mērķa sasniegšanu. Tādējādi atbildētāja /pers. B/, iesniedzot tiesā maksātnespējas pieteikumu, labprātīgi deklarējot savas neizpildītās parādsaistības pret kreditoru EUR 46 314,93 apmērā, nepārprotami paudusi brīvu gribu īstenot fiziskas personas maksātnespējas procesu, atbilstoši Maksātnespējas likuma noteikumiem un mērķim.

Atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 5.panta pirmo daļu, pirmās instances tiesa norādīja, ka atbilstoši likumdevēja iecerei, fiziskās personas maksātnespējas process paredzēts tām personām, kuru parādsaistību apmērs ir tik liels, ka tās no savas mantas un ienākumiem nav pilnībā nokārtojamas. Jebkurai fiziskai personai, brīvprātīgi uzsākot maksātnespējas procesu, jābūt gatavai uzņemties arī ievērojamas saistības un neērtības, proti, jāsamierinās ar to, ka bankrota procedūras ietvaros tiks realizēta visa tai piederošā manta, lai iegūtos naudas līdzekļus novirzītu daļējai kreditoru prasījumu apmierināšanai. Vēl vairāk, par maksātnespējīgu pasludinātā fiziskā persona nav tiesīga sev piederošo mantu nobēdzināt, lai izvairītos no tās pārdošanas un naudas līdzekļu novirzīšanas kreditoriem. Neievērojot šo aizliegumu, par maksātnespējīgu pasludinātai personai jārēķinās ar noteiktām negatīvām sekām.

Maksātnespējas likumā likumdevējs paredzējis noteiktu veidu kādā tiek konstatēti darījumi, kas vērsti uz parādnieka mantas samazinājumu un, proti, tas noteikts Maksātnespējas likuma 144.pantā un 153.panta pirmajā daļā.

Tulkojot sistēmiski Maksātnespējas likuma 5.pantā minēto mērķi un 153.pantā noteiktos ierobežojumus, pirmās instances tiesa secināja, ka tiesisko pasākumu kopums virzīts, lai parādnieka maksātspējas atjaunošana tiktu līdzsvarota ar kreditora prasījumu apmierināšanu, izvērtējot, vai fiziskajai personai triju gadu laikā pirms maksātnespējas pasludināšanas pašai no savas mantas bija iespēja segt tās parādsaistības, kuru dēļ viņa ir atzīta par maksātnespējīgu.

Tieši trīs gadi pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas ir laika posms, kuru likumdevējs prezumējis kā "aizdomu periodu", kura laikā maksātnespējīgās personas slēgtie darījumi un veiktās darbības varētu būt kļuvušas par maksātnespējas cēloni, kā arī pastāv iespējamība, ka "aizdomu periodā" noslēgtie darījumi vērsti uz izvairīšanos no parādsaistību izpildes.

Tādējādi, atbilstoši Maksātnespējas likuma 144.panta un 153.panta pirmās daļas nosacījumiem maksātnespējīgās fiziskās personas atbildētājas /pers. B/ maksātnespējas procesa administrators ir tiesīgs apstrīdēt tiesā abus atbildētājas /pers. B/ darījumus, kas, kā no lietas materiāliem konstatēja pirmās instances tiesa, nepārprotami ir noslēgti likumdevēja prezumētajā "aizdomu periodā".

No lietas materiāliem pirmās instances tiesa konstatēja un lietā nav strīda, ka atbildētāja /pers. B/ 2015.gada 12.janvārī, likumdevēja prezumētajā "aizdomu periodā", noslēgusi dāvinājuma līgumu, bez atlīdzības atsavinot savai mātei atbildētājai /pers. F/ nekustamo īpašumu.

Atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 97.pantu, uz kuru arī prasībā atsaucies administrators, Civillikuma 1927.pantu, pirmās instances tiesa norādīja, ka kreditora tiesības prasīt apmierinājumu no dāvanas saistītas ar diviem apstākļiem: 1) mantas dāvināšanas laikā tās dāvinātājam bijuši parādi; 2) dāvinātājs nespēj parādu nomaksāt.

Pirmās instances tiesa norādīja, ka faktus, ka atbildētājai /pers. B/ bijuši parādi dāvināšanas laikā – 2015.gada 12.janvārī, kurus viņa nav spējusi nomaksāt, atbildētāja /pers. B/ nav apstrīdējusi, savos rakstveida paskaidrojumos atzīstot, ka ienākumu samazināšanās dēļ ne viņa, ne /pers. H/ saistības pret kreditoru pildīt nespēja, kamdēļ celta prasība tiesā. Parādsaistību esamību apstiprina arī lietā esošais Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 25.jūnija spriedums, kas 2015.gada 30.jūlijā stājies likumīgā spēkā (lietas 13.-23.lapas, lietas 110.lapa). Arī maksātnespējas pieteikumā atbildētāja /pers. B/ labprātīgi deklarējusi savas neizpildītās parādsaistības pret kreditoru EUR 46 314,93 apmērā.

Bez tam, pirmās instances tiesa konstatēja, ka lietā nav pierādījumu, ka bez atdāvinātā īpašuma atbildētājai /pers. B/ būtu palikusi vēl kāda cita manta, uz kuru iespējams vērst piedziņu kreditoru prasījumu apmierināšanai. Pirmās instances tiesas sēdē administratora pārstāve minēja, ka citas mantas nav. No lietā iesniegtā 2016.gada 27.janvāra kreditoru sapulces protokola pirmās instances tiesa konstatēja, ka kopā administrators tiesās cēlis trīs prasības pret atbildētāju /pers. B/, lūdzot atzīt par spēkā neesošiem arī citus darījumus, kuri noslēgti Maksātnespējas likumā noteiktajā "aizdomu periodā" (lietas 87.- 88.lapa).

No minētā pirmās instances tiesa secināja, ka, bez atlīdzības atsavinot nekustamo īpašumu, tika izslēgta iespēja apmierināt kreditora prasījumu no atbildētājai /pers. B/ piederošās mantas. Pirmās instances tiesai nebija šaubu, ka, pārdodot atbildētājai /pers. F/ atdāvināto nekustamo īpašumu, atbildētāja /pers. B/ būtu varējusi daļēji vai pilnībā segt savas saistības pret kreditoru.

Tādejādi pirmās instances tiesas ieskatā atbildētājas /pers. B/ rīcība tiesvedības laikā, vispirms atdāvinot sev piederošo nekustamo īpašumu un pēc nepilniem trim mēnešiem iesniedzot tiesā maksātnespējas pieteikumu, deklarējot, ka viņai nepieder nekustamie īpašumi, nav atbilstoša Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam un vērtējama kā tāda, kas vērsta uz to, lai apietu likumu, liedzot kreditoram tiesības uz iespējām saņemt apmierinājumu no savas prasības.

Atsaucoties uz Civillikuma 1415.pantu, pirmās instances tiesa atzina, ka atbilstoši Maksātnespējas likuma 97.panta, Civillikuma 1927.panta un 1415.panta noteikumiem ir pamats atzīt par spēkā neesošu 2015.gada 12.janvārī starp atbildētājām /pers. B/ un /pers. F/ noslēgto nekustamā īpašuma dāvinājuma līgumu.

Papildus pirmās instances tiesa norādīja, ka mērķis darījuma atzīšanai par spēkā neesošu ir restitūcija, lai administrators pēc atgūšanas varētu to realizēt kā atbildētājas /pers. B/ mantu, viņas maksātnespējas procesā dzēšot kreditoru prasījumus.

Atbildētāja/pers. B/ savus iebildumus par darījuma pamatotību pirmās instances tiesai pamatojusi ar to, ka īpašumu atdāvinājusi, vēloties ietaupīt līdzekļus uz nekustamā īpašuma nodokļa un apsaimniekošanas rēķina, tādejādi uzlabojot savu maksātspēju, kā rezultātā no darba algas būtu iespējams segt parādus kreditoriem. Pirmās instances tiesa konstatēja, ka lietā nav pierādīta zaudējumu esamība un apmērs kreditoriem. Savukārt atbildētāja /pers. F/ savus iebildumus par darījuma pamatotību pirmās instances tiesai pamatojusi ar to, ka atbildētāja /pers. B/ viņai piedāvājusi mantojuma sadales rezultātā iegūto nekustamo īpašumu uzdāvināt pēc vairākkārt izteiktām pretenzijām. Atbildētājai/pers. B/ nav nepieciešamo zināšanu un prasmju zemes darbos, kas prasa arī naudas līdzekļus. Par atbildētājas /pers. B/ parādiem vai maksātnespējas procesu atbildētāja /pers. F/ neko nav zinājusi.

Abas atbildētājas /pers. B/ un /pers. F/ norādījušas, ka dāvinājuma darījums ir likumīgs un noslēgts, ievērojot Civillikuma nosacījumus.

Pirmās instances tiesa norādīja, ka iebildumu pamatošanai lietā iesniegta 2003.gada 11.decembra mantojuma apliecība par divu mantinieku, tai skaitā arī atbildētājas /pers. B/ apstiprināšanu mantojuma tiesībās uz nekustamo īpašumu /nosaukus/, kas sastāv no četriem zemes gabaliem 59,7 ha platībā, kā arī 2008.gada 7.jūlija līgums starp mantiniekiem /pers. B/, /pers. K/, /pers. L/ un /pers. M/ par kopīpašuma reālo sadali, saskaņā ar kuru atbildētājai /pers. B/ piešķirts strīdus nekustamais īpašums (lietas 36.-37.lapa).

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, pirmās instances tiesa norādīja, ka vispārzināms ir fakts, ka par jebkuru nekustamu īpašumu maksājami nodokļi, kā arī tā apsaimniekošana prasa līdzekļus. Minētais izriet arī no atbildētājas /pers. F/ tiesā iesniegtajiem pierādījumiem. Par minēto strīda nav.

Vienlaikus pirmās instances tiesa lietā noskaidroja, ka atbildētāja /pers. B/, iesniedzot tiesā maksātnespējas pieteikumu, labprātīgi deklarējusi savas neizpildītās parādsaistības pret kreditoru EUR 46 314,93 apmērā. Tāpat lietā pirmās instances tiesa noskaidroja, ka par minētajām saistībām atbildētāja /pers. B/ ir solidāri atbildīga kopā ar otru aizņēmēju /pers. G/ (sk. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 25.jūnija spriedumu civillietā Nr.C30619414), kuram arī ir pienākums norēķināties ar kreditoru.

2015.gada 4.novembra pirmās instances tiesas sēdē atbildētājas /pers. B/ pārstāvis minēja, ka solidārais aizņēmējs /pers. H/ saistības pret kreditoru vēl nepilda, grib to darīt, tikai banka maksājumus nepieņem.

No zemesgrāmatas datiem pirmās instances tiesa konstatēja, ka nekustamais īpašums sastāv no diviem zemes gabaliem (3,45 ha un 11,36 ha platībā). Bez tam, no administratora atsauksmē norādītā un atbildētājas /pers. F/ iesniegtajiem pierādījumiem lietā pirmās instances tiesa konstatēja, ka lielākais zemes gabals klāts ar mežaudzi.

Ievērojot saistību salīdzinoši nelielo apmēru un solidāro raksturu, atdāvinātā īpašuma sastāvu, pirmās instances tiesas ieskatā visracionālākais risinājums kā atbildētājai /pers. B/, apzinoties savu nespēju segt uzņemtās saistības, uzlabot maksātspēju, būtu bijis nevis bezatlīdzības darījuma slēgšana, bet gan nekustamā īpašuma atsavināšana par tirgus cenu, iegūtos naudas līdzekļus novirzot parādsaistību segšanai. Par tirgus cenu atsavinot atdāvināto nekustamo īpašumu (vai tā daļu) un labprātīgi norēķinoties ar kreditoru, atbildētājai /pers. B/ būtu iespējams segt daļu vai pat visu parādu un kopīgi ar solidāro aizņēmēju /pers. G/, vienoties ar kreditoru par atlikušo saistību izpildi, veicot maksājumus no saviem ikmēneša ienākumiem. Šāds risinājums arī vairāk atbilstu Civillikuma 1.panta nosacījumam un Civillikuma 1587.pantā nostiprinātajam saistību izpildes principam, kā arī ļautu atjaunot maksātspēju.

Pirmās instances tiesa norādīja, ka netic atbildētājas /pers. F/ iebildumiem, ka atbildētāja /pers. B/ pēc astoņiem gadiem īpašumu atdāvinājusi, it kā reaģējot uz vairākkārt izteiktajām pretenzijām mantojuma sakarā.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 104.panta pirmo daļu, pirmās instances tiesa konstatēja, ka lietā nav neviena pierādījuma tam, ka atbildētāja /pers. F/ jebkad atbildētājai /pers. B/ būtu izteikusi pretenzijas vai apstrīdējusi atbildētājas /pers. B/ mantojuma tiesības.

Tāpat, ņemot vērā, ka 2015.gada 12.janvāra dāvinājuma līguma 1.5.punktā ietverts aizliegums bez atbildētājas /pers. B/ rakstiskas piekrišanas atdāvināto īpašumu pārdot, dāvināt, ieķīlāt vai kā citādi atsavināt, pirmās instances tiesa norādīja, ka netic, ka dāvinājuma līgumu atbildētāja /pers. B/ pēc tik ilga laika kopš īpašumtiesību iegūšanas, noslēgusi nesaprotamu ētisku apsvērumu vadīta. Minētais vairāk liecina par vēlmi īpašumu paturēt savā kontrolē un pārziņā arī pēc tā atdāvināšanas.

Pirmās instances tiesa norādīja, ka nav izšķirošas nozīmes atbildētāju /pers. B/ un /pers. F/ paskaidrojumos minētajam, ka dāvinājuma darījums ir likumīgs un noslēgts, ievērojot Civillikuma nosacījumus.

Konkrētajā gadījumā, būtiskas ir sekas, kas iestājās pēc īpašuma atdāvināšanas, proti, atbildētājas /pers. B/ mantiskā stāvokļa pasliktināšanās tik tālu, ka bija pamats atzīt viņu par maksātnespējīgu.

Dāvinājuma līgums, lai gan ir likumā atļauts darījums un arī formāli izskatās kā tiesisks darījums, kopsakarā ievērojot

konkrētās lietas apstākļus, liecina par to, ka 2015.gada 12.janvāra darījums noslēgts vien izskata pēc.

Tāpat pirmās instances tiesa norādīja, ka nav izšķirošas nozīmes atbildētājas /pers. B/ rakstveida paskaidrojumos minētajam, ka lietā nav pierādīta zaudējumu esamība un apmērs.

Nosakot, vai attiecīgais darījums radījis zaudējumus, jāņem vērā Maksātnespējas likuma mērķis aizsargāt kreditoru kopuma intereses. Darījums atzīstams par spēkā neesošu, ja tiek konstatēts, ka parādnieka iespējas saglabāt maksātspēju vai kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas būtu lielākas, ja attiecīgais darījums nebūtu noslēgts un neiestātos no tā izrietošās tiesiskās sekas – mantas aktīvu masas samazinājums.

Maksātnespējas likuma izpratnē jēdziens "zaudējumi" jālieto plašāk kā Civillikuma 1770.panta tvērumā: likuma lietotais jēdziens "darījums, ar kuru nodarīti zaudējumi parādniekam" ir jātulko īpašā, t.i., Maksātnespējas likuma izpratnē. (..) apstrīdamajam darījumam ir jābūt tādam, ar ko neattaisnoti izraisītas parādniekam kaitējošas izmaiņas (gan tiešā, gan pastarpinātā veidā) viņa mantā (cēloniskais sakars). Par kaitējošām un neattaisnoti izraisītām sekām maksātnespējas kontekstā ir runa tad, ja (..) notiek negatīvas izmaiņas parādnieka mantā (samazinās parādnieka mantas aktīvu masa vai palielinās pasīvu masa), kaitējot kā parādniekam, tā kreditoru kopuma iespējām gūt apmierinājumu no parādnieka mantas (sk. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 11.februāra spriedums lietā Nr.PAC-0526).

Konkrētajā gadījumā parādnieces /pers. B/ kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no mantas būtu lielākas, ja apstrīdētie darījumi nebūtu noslēgti un neiestātos no tiem izrietošās sekas – īpašumtiesību nodošana citām fiziskām personām.

Pirmās instances tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā zaudējumi izpaudās faktā, ka ar atsavināšanas darījumiem ir radīta situācija, ka atbildētājai /pers. B/ nav vairs ne īpašuma, ne kustamas mantas, ne arī ekvivalentu naudas līdzekļu, no kuriem segt kreditoru prasījumus. Prasījums par darījumu apstrīdēšanu nav prasījums par zaudējumu atlīdzināšanu, līdz ar to administratoram ir jāpierāda zaudējumu nodarīšanas fakts, taču nav jāpierāda precīzs zaudējumu apmērs.

Tā kā lietas ietvaros nav jānoskaidro precīza piedzenamā summa, bet jāatzīst par spēkā neesošiem darījumi, atjaunojot iepriekšējo stāvokli, pirmās instances tiesas ieskatā precīza zaudējumu apmēra noteikšanai nav nozīmes.

No lietas materiāliem pirmās instances tiesa konstatēja un lietā nav strīda, ka atbildētāja /pers. B/ 2015.gada 12.martā par EUR 250,00 atsavinājusi atbildētājai /pers. G/ sev piederošo transportlīdzekli, kas publiskā reģistrā nostiprināts uz atbildētājas /pers. G/ vārda, saglabājot atbildētājai /pers. B/ turētājas statusu (lietas 12.lapa).

Atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktu un otro daļu, pirmās instances tiesa atzina, ka darījums neapšaubāmi noslēgts likumdevēja prezumētajā "aizdomu periodā".

Pirmās instances tiesa konstatēja, ka lietā nav pierādījumu tam, ka darījuma rezultātā iegūtie naudas līdzekļi būtu izlietoti kreditoru prasījumu segšanai. 2015.gada 4.novembra pirmās instances tiesas sēdē arī atbildētājas /pers. B/ pārstāvis minēja, ka naudas līdzekļi izlietoti komunālo maksājumu segšanai.

Pirmās instances tiesas ieskatā tas, ka atbildētāja /pers. B/ transportlīdzekli atsavinājusi ar mērķi iegūt līdzekļus maksājumu veikšanai, liecina, ka atbildētāja /pers. B/ apstrīdēto darījumu noslēgusi, apzinoties savu faktisko maksātnespēju.

Tāpat pirmās instances tiesas ieskatā atbildētājas /pers. B/ rīcība, tiesvedības laikā ar kreditoru atsavinot sev piederošo transportlīdzekli un pēc mēneša iesniedzot tiesā maksātnespējas pieteikumu, norādot, ka viņai nepieder transportlīdzekļi, nav atbilstoša Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam un vērtējama kā tāda, kas vērsta uz to, lai apietu likumu, liedzot kreditoram tiesības uz iespējām saņemt apmierinājumu no savas prasības. Atbilstoši Civillikuma 1415.panta noteikumiem, darbība, kura vērsta uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā.

Tādejādi pirmās instances tiesa atzina, ka atbilstoši Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktam un Civillikuma 1415.panta noteikumiem ir pamats atzīt par spēkā neesošu arī 2015.gada 12.martā starp atbildētājām /pers. B/ un /pers. G/ noslēgto transportlīdzekļa atsavināšanas darījumu, dzēšot VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrā izdarīto ierakstu par atbildētājas /pers. G/ īpašumtiesībām uz minēto transportlīdzekli.

2015.gada 4.novembra pirmās instances tiesas sēdē atbildētājas /pers. B/ pārstāvis pauda viedokli, ka administrators kavē atbildētājas /pers. B/ maksātnespējas procesa norisi. Arī no lietā iesniegtā 2015.gada 17.jūnija paskaidrojuma izriet, ka atbildētājas /pers. B/ pārstāvja ieskatā no administratora puses konstatējamas darbības, kuras kavē bankrota procedūras savlaicīgu pabeigšanu (lietas 76.lapa).

Pirmās instances tiesa norādīja, ka lietā nav ziņu, ka par administratora rīcību atbildētājas /pers. B/ maksātnespējas procesā būtu sniegtas kādas sūdzības Maksātnespējas likuma 176.panta izpratnē.

Pirmās instances tiesa izskaidroja, ka fiziskās personas maksātnespējas process ir tiesisku pasākumu kopums, ko fiziskā persona uzņemas labprātīgi un sastāv no divām secīgām procedūrām: 1) bankrota procedūras, kuras ietvaros tiek pārdota parādnieka manta, un no pārdošanas rezultātā iegūtajiem līdzekļiem tiek apmierināti kreditoru prasījumi un 2) saistību dzēšanas procedūras, kuras ietvaros tikai labticīgajiem parādniekiem tiek dota iespēja dzēst pēc bankrota procedūras atlikušo parāda summu, sedzot vismaz daļu no šīs summas, veicot maksājumus saviem kreditoriem no regulārajiem ienākumiem.

Pirmās instances tiesa norādīja, ka konkrētajā gadījumā atbildētājas /pers. B/ bankrota procedūras laikā administrators, konstatējot Maksātnespējas likuma 153.pantā noteiktos ierobežojumus saistību dzēšanas procedūras piemērošanai, atbilstoši likuma nosacījumiem cēlis prasību tiesā. Minētajā tiesiskajā situācijā nav likumīga pamata atbildētājas /pers. B/ bankrota procedūras pabeigšanai un saistību dzēšanas procedūras piemērošanai, jo fiziskās personas atbrīvošana no parādsaistībām var notikt tikai tajā gadījumā, kad personai bijusi godprātīga attieksme pret kreditoriem.

Pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, pirmās instances tiesa nevērtēja citus lietas materiālos esošos argumentus un apsvērumus, jo tiem nav juridiskas nozīmes un tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 43.panta pirmās daļas 10.punktu, 35.panta pirmās daļas 11.punktu, 35.panta pirmās daļas 10.punktu, pirmās instances tiesa konstatēja, ka no dāvinājuma līguma un paskaidrojumiem lietā izriet, ka puses vienojušās par nekustamā īpašuma cenu EUR 4001,00 un automašīnas pārdošanas cenu EUR 250,00.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 10) punktu un 34.panta pirmās daļas pirmā punkta b) apakšpunktu, atzina, ka valsts nodeva EUR 404,78 ir piedzenama no atbildētājām /pers. B/, /pers. F/ un /pers. G/ vienādās daļās, t.i., no katras EUR 134,93 apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un 42.pantam no atbildētājām /pers. B/, /pers. F/ un /pers. G/ vienādās daļās valsts ienākumos piespriežami arī nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 16,34, t.i., no katras EUR 5,45 apmērā.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, noteica atbildētājām desmit dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Par minēto pirmās instances tiesas spriedumu 2016.gada 14.jūnijā u n 2016.gada 15.jūnijā apelācijas sūdzības iesniegušas atbildētājas /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/, pārsūdzot to pilnā apjomā.

Atbildētājas/pers. F/ apelācijas sūdzībā norādīts, ka administrators nav lūdzis pirmās instances tiesu izbeigt atbildētājai /pers. F/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kā arī nav lūdzis dzēst VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrā izdarīto ierakstu par atbildētājas /pers. G/ īpašuma tiesībām uz transportlīdzekli. Līdz ar ko pirmās instances tiesa pārsniegusi prasījuma apjomu, robežas.

Tāpat pirmās instances tiesa spriedumā nav devusi pilnīgu skaidrojumu par šaubu esamību par atbildētāju /pers. F/ un /pers. B/ darījuma patieso nolūku, un pirmās instances tiesa nav analizējusi lietā iesniegtos pierādījumus par meža ārkārtējās apsaimniekošanas izdevumiem, kuru apmaksai atbildētājai /pers. B/ nav līdzekļu.

Dāvinājuma darījums ir likumīgs un noslēgts, ievērojot Civillikuma nosacījumus.

Pirmās instances tiesa vairākkārt norādījusi uz "aizdomu periodu", bet aizdomu esamība vēl neapstiprina personas vainu izdarītajā tiesībpārkāpumā.

Atbildētājas/pers. B/ apelācijas sūdzībā ietverti līdzīgi argumenti kā atbildētājas /pers. F/ apelācijas sūdzībā, papildus norādīts, ka atbildētāja /pers. B/, dāvinot nekustamos īpašumus un transportlīdzekli, nekļuva maksātnespējīga un spēja segt parādsaistības pret kreditoriem.

Atbildētāja/pers. B/ uz pirmās instances tiesas sprieduma taisīšanas brīdi nav atzīta par maksātnespējīgu, bet tikai uzsākts maksātnespējas process. Pirmās instances tiesa nav precīzi secinājusi, vai iespējamie nodarītie zaudējumi ir tiešie zaudējusi vai netiešie zaudējumi.

Atbildētāja/pers. G/ attiecībā pret atbildētāju /pers. B/ nav ieinteresētā persona Maksātnespējas likuma izpratnē.

Atbildētājas/pers. G/ apelācijas sūdzībā ietverti līdzīgi argumenti kā atbildētāju /pers. F/ un /pers. B/ apelācijas sūdzībās, papildus norādīts, ka tiesas spriedumā norādītajos apstākļos attiecībā uz darījumu veikšanu ar mērķi apiet kreditoru intereses administratoram jāgriežas tiesā ar prasību pārtraukt fiziskās personas maksātnespējas procesu Maksātnespējas likuma 153.panta kārtībā, taču prasītājs savas tiesības nav izlietojis.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 413.panta pirmo daļu un 414.panta pirmo daļu, atbildētājas /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/ lūdz apelācijas instances tiesu atcelt pilnībā Ogres rajona tiesas 2016.gada 17.maija spriedumu.

Par minētajām apelācijas sūdzībām 2016.gada 17.augustā savus paskaidrojumus iesniedzis administrators, norādot, ka pirmās instances tiesa nav pārsniegusi prasījuma robežas, tikai norādījusi uz pašsaprotamām darbībām, jo nav iespējams, ka viens un tas pats īpašums vienlaicīgi pieder vairākiem īpašniekiem. Pirmās instances tiesā nav iesniegti pierādījumi par atbildētājas /pers. F/ izteiktajām pretenzijām atbildētājai /pers. B/ par mantojumu. Nav izšķirošas nozīmes apgalvojumam, ka dāvinājuma līgums noslēgts, ievērojot Civillikuma nosacījumus, jo būtiskas ir sekas, kādas iestājas pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas pasliktināja atbildētājas /pers. B/ maksātspēju. Atbildētāja/pers. B/, atsavinot sev piederošo transportlīdzekli un pēc mēneša iesniedzot tiesā maksātnespējas pieteikumu, norādot, ka viņai nepieder transportlīdzekļi, nav rīkojusies atbilstoši Civillikuma 1.pantā noteiktajam, un rīcība vērtējama kā tāda, kas vērsta uz to, lai apietu likumu.

Ņemot vērā minēto, administrators uzskata, ka atbildētāju /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/ apelācijas sūdzībām nav objektīva pamata.

Tiesas sēdē atbildētājas /pers. B/ pārstāve /pers. E/, atbildētāja /pers. F/ un atbildētājas /pers. G/ pārstāvis /pers. H/ apelācijas sūdzības uzturēja saskaņā ar apelācijas sūdzībās norādītajiem apstākļiem un pamatojumu, savukārt prasību neatzina.

Tiesas sēdē maksātnespējīgās /pers. B/ administratora Valerija Andrejeva pārstāvis /pers. D/ prasību uzturēja saskaņā ar prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un pamatojumu, savukārt atbildētāju /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/ apelācijas sūdzības neatzina.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi apelācijas sūdzību motīvus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka atbildētāju /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/ apelācijas sūdzības ir nepamatotas un noraidāmas, savukārt prasība ir pilnīgi apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikto apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības

sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešās daļas noteikumiem, fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums attiecībā uz prasību daļā par nekustamā īpašuma darījumu ir pareizs un pilnībā pietiekams, un atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai motivācijai.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepieciešamu sniegt savu vērtējumu iebildumiem un argumentiem, kurus atbildētājas /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/ norādījušās savās apelācijas sūdzībās.

Civillietu tiesas kolēģija par nepamatotiem atzīst atbildētāju apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, ka administrators nav lūdzis pirmās instances tiesu izbeigt atbildētājai /pers. F/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kā arī nav lūdzis dzēst VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrā izdarīto ierakstu par atbildētājas /pers. G/ īpašuma tiesībām uz transportlīdzekli, līdz ar ko pirmās instances tiesa pārsniegusi prasījuma apjoma robežas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantā noteikto, tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Vienlaikus tiesas spriedumam jābūt saprotamam un izpildāmam, proti, tādam, kura izpildi veicot, publiskajos reģistros būtu iespējams veikt atbilstošas izmaiņas.

Atzīstot darījumu par spēkā neesošu, tiek atjaunots tiesiskais stāvoklis, kāds bijis līdz šī darījuma noslēgšanai. Nav pieļaujama situācija, ka minētajos apstākļos viens un tas pats īpašums vienlaikus pieder diviem īpašniekiem. Tādējādi, atzīstot par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža nekustamā īpašuma dāvinājuma līgumu, attiecīgi tiek izbeigtas apdāvinātās /pers. F/ uz dāvinājuma līguma pamata iegūtās īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, nostiprinot zemesgrāmatā dāvinātājas /pers. B/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu. Savukārt atzīstot /pers. B/ īpašuma tiesības uz transportlīdzekli, publiskajā reģistrā attiecīgi ir dzēšams ieraksts par /pers. G/ īpašuma tiesībām uz šo transportlīdzekli.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nav pārsniegusi prasījuma robežas, spriedumu taisot par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata.

Attiecībā uz apelācijas sūdzībās minēto, ka pirmās instances tiesa spriedumā nav devusi pilnīgu skaidrojumu par šaubu esamību par atbildētāju /pers. F/ un /pers. B/ darījuma patieso nolūku un nav analizējusi lietā iesniegtos pierādījumus par meža ārkārtējās apsaimniekošanas izdevumiem, kuru apmaksai atbildētājai /pers. B/ nav bijuši līdzekļi, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka, pretēji apelācijas sūdzībā minētajam, no pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa vispusīgi un detalizēti ir analizējusi /pers. F/ un /pers. B/ darījuma slēgšanas apstākļus, sniedzot savu vērtējumu par darījuma patieso nolūku. Turklāt, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, apstāklim, ka pirmās instances tiesa spriedumā nav analizējusi pierādījumus par meža ārkārtējās apsaimniekošanas izdevumiem (lietas 102.-105.lapas) nav nozīmes strīda izšķiršanā, jo minētie pierādījumi saistās ar nekustamajā īpašumā 2016.gada 24.martā veiktās apsekošanas dabā rezultātu, savukārt nekustamā īpašuma dāvinājuma līgums starp /pers. B/ un /pers. F/ noslēgts 2015.gada 12.janvārī, līdz ar to šie pierādījumi neapstiprina faktu, ka nekustamā īpašuma atsavināšanas iemesls būtu bijusi līdzekļu neesamība meža ārkārtējās apsaimniekošanas izdevumiem.

Nav pamatoti arī apelācijas sūdzības argumenti, ka nekustamais īpašums atdāvināts /pers. F/, it kā reaģējot uz izteiktajām pretenzijām mantojuma sakarā. Kā izriet no lietas materiāliem, /pers. B/ nekustamo īpašumu ieguvusi, pamatojoties uz 2003.gada 11.decembra mantojuma apliecību, kā arī 2008.gada 7.jūlija starp mantiniekiem noslēgto līgumu par kopīpašuma reālo sadali, tādējādi nav pamata uzskatīt, ka mantošanas ceļā likumīgi iegūta nekustamā īpašuma dāvinājums gandrīz septiņus gadus vēlāk noslēgts, reaģējot uz pretenzijām mantojuma sakarā. Turklāt tiesā nav iesniegti pierādījumi tam, ka /pers. F/ jebkad būtu izteikusi /pers. B/ šādas pretenzijas vai arī apstrīdējusi viņas mantojuma tiesības.

Attiecībā uz apelācijas sūdzību argumentiem par pirmās instances tiesas norādi uz "aizdomu periodu", kaut gan aizdomu esamība vēl neapstiprina personas vainu izdarītajā tiesībpārkāpumā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, norādot uz "aizdomu periodu" trīs gadu laika posmā pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas un konstatējot, ka abi apstrīdētie darījumi nepārprotami ir noslēgti likumdevēja prezumētajā "aizdomu periodā", pirmās instances tiesa spriedumā vienlaikus ir vērtējusi atbildētājas /pers. B/ rīcību, atsavinot īpašumu, gan Maksātnespējas likuma 97.panta izpratnē, gan Civillikuma 1., 1415., 1927.pantu izpratnē, pamatoti secinot, ka nav izšķirošas nozīmes atbildētāju /pers. B/ un /pers. F/ paskaidrojumos minētajam, ka dāvinājuma darījums ir likumīgs un noslēgts, ievērojot Civillikuma nosacījumus, konkrētajā gadījumā būtiskas ir sekas, kas iestājās pēc īpašuma atdāvināšanas, proti, atbildētājas /pers. B/ mantiskā stāvokļa pasliktināšanās tik tālu, ka bija pamats pasludināt viņas maksātnespējas procesu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotiem atbildētājas /pers. B/ apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, ka viņa, dāvinot nekustamos īpašumus un transportlīdzekli, nekļuva maksātnespējīga un spēja segt parādsaistības pret kreditoriem, un ka viņa uz pirmās instances tiesas sprieduma taisīšanas brīdi nav atzīta par maksātnespējīgu, bet tikai uzsākts maksātnespējas process.

Kā to pamatoti spriedumā norādījusi pirmās instances tiesa, faktus, ka /pers. B/ bijuši parādi dāvināšanas laikā – 2015.gada 12.janvārī, kurus viņa nav spējusi nomaksāt, parādniece nav apstrīdējusi, savos rakstveida paskaidrojumos atzīstot, ka ienākumu samazināšanās dēļ ne viņa, ne otrs aizņēmējs /pers. H/ saistības pret kreditoru SIA "Hiponia" pildīt nespēja, kamdēļ celta prasība tiesā. Parādsaistību esamību dāvinājuma līguma noslēgšanas laikā apstiprina arī lietā esošais Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas 2015.gada 25.jūnija spriedums civillietā SIA "Hiponia" prasībā pret /pers. G/ un

/pers. B/ par parāda piedziņu, kas 2015.gada 30.jūlijā stājies likumīgā spēkā.

Maksātnespējas likuma 96., 97.panta nosacījumi attiecībā uz darījumu apstrīdēšanu paredz administratora pienākumu celt tiesā prasību darījuma apstrīdēšanai, ja tas noslēgts triju gadu laikā pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas. Kā tas izriet no lietas materiāliem, ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 17.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C3034515 tika pasludināts /pers. B/ maksātnespējas process. Tādējādi secināms, ka prasība celta, ievērojot Maksātnespējas likuma 96., 97.pantos noteikto.

Kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, nosakot, vai attiecīgais darījums radījis zaudējumus, jāņem vērā Maksātnespējas likuma mērķis aizsargāt kreditoru kopuma intereses. Darījums atzīstams par spēkā neesošu, ja tiek konstatēts, ka parādnieka iespējas saglabāt maksātspēju vai kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas būtu lielākas, ja attiecīgais darījums nebūtu noslēgts un neiestātos no tā izrietošās sekas – mantas aktīvu masas samazinājums.

Attiecībā uz argumentu par to, ka pirmās instances tiesa nav precīzi secinājusi, vai iespējamie nodarītie zaudējumi ir tiešie zaudējusi vai netiešie zaudējumi, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka minētajam apstāklim nav nozīmes strīda izšķiršanā. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantā noteikto katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Pirmās instances tiesa spriedumā ir sniegusi detalizētu pamatojumu jēdziena "zaudējumi" tulkošanai Maksātnespējas likuma izpratnē, norādot, ka konkrētajā gadījumā zaudējumi izpaudās faktā, ka ar atsavināšanas darījumiem ir radīta situācija, ka parādniecei nav vairs ne īpašuma, ne kustamas mantas, ne arī ekvivalentu naudas līdzekļu, no kuriem segt kreditoru prasījumus.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, nepelna ievērību arī atbildētājas apelācijas instances tiesas sēdē minētie argumenti par to, ka /pers. B/ pieder komercsabiedrības kapitāldaļas, kurai /pers. B/ ir atsavinājusi vairākus zemes īpašumus. Saskaņā ar prasītāja pārstāvja norādīto, minēto kapitāldaļu nominālvērtība ir EUR 3,00, savukārt atbildētāja nav pierādījusi savu iebildumu pamatotību, proti, ka šo kapitāldaļu tirgus vērtība būtu augstāka, turklāt pietiekama, lai dzēstu /pers. B/ parādsaistības pret kreditoru.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti ir nospriedusi atzīt par spēkā neesošu 2015.gada 12.janvārī starp /pers. B/ un /pers. F/ noslēgto dāvinājuma līgumu par nekustamā īpašuma atdāvināšanu /pers. F/ no tā noslēgšanas brīža, kā arī nostiprināt Suntažu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B//pers. B/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, vienlaikus izbeidzot /pers. F/ īpašuma tiesības uz šo nekustamo īpašumu.

Atbildētājas/pers. B/ un /pers. G/ savās apelācijas sūdzībās pamatoti norādījušas, ka atbildētāja /pers. G/ attiecībā pret atbildētāju /pers. B/ nav ieinteresētā persona Maksātnespējas likuma izpratnē.

Maksātnespējas likuma 96.panta pirmajā daļā noteikts, ka administratoram ir pienākums izvērtēt parādnieka darījumus un celt tiesā prasību par attiecīgā darījuma atzīšanu par spēkā neesošu neatkarīgi no šā darījuma veida, ja tas noslēgts: 1) pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas vai četrus mēnešus pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas un tādējādi parādniekam ir nodarīti zaudējumi neatkarīgi no tā, vai persona, ar kuru vai kurai par labu darījums noslēgts, ir vai nav zinājusi par zaudējumu nodarīšanu kreditoriem; 2) triju gadu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas un tādējādi parādniekam ir nodarīti zaudējumi, turklāt persona, ar kuru vai kurai par labu noslēgts darījums, zināja vai tai bija jāzina par šādu zaudējumu nodarīšanu.

Lietā nav strīda, ka atbildētāja /pers. B/ 2015.gada 12.martā par EUR 250,00 atsavinājusi atbildētājai /pers. G/ sev piederošo automašīnu HONDA ACCORD, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, kas publiskā reģistrā nostiprināta uz /pers. G/ vārda, saglabājot /pers. B/ turētājas statusu (lietas 12.lapa).

Atbildētāja/pers. G/ savos rakstveida paskaidrojumos (lietas 42.-44.lapas) norādījusi, ka 2015.gada 12.martā /pers. B/ viņai piedāvājusi iegādāties transportlīdzekli par summu EUR 250,00, ņemot vērā naudas līdzekļu nepieciešamību; ņemot vērā apstākli, ka pašai /pers. G/ nav iespējams lietot transportlīdzekli, jo nav autovadītāja apliecība un arī veselības stāvoklis nepieļauj transportlīdzekļa vadīšanu, CSDD reģistrā kā transportlīdzekļa turētājs tika reģistrēta /pers. B/, kura, saskaņojot ar /pers. G/ transportlīdzekļa izmantošanas nepieciešamību, atsevišķās reizēs lieto transportlīdzekli. Novērtējot minētos atbildētājas /pers. G/ paskaidrojumus kopsakarā ar citiem pierādījumiem lietā, tāpat balstoties uz loģikas likumiem un dzīvē gūtiem novērojumiem, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka, noslēdzot minēto darījumu, transportlīdzeklis tika pārreģistrēts no atbildētājas /pers. B/ uz 80 gadu vecumu sasniegušo atbildētāju /pers. G/ bez vadītāja tiesībām, turklāt saglabājot /pers. B/ iespēju brīvi izmantot to pēc saviem ieskatiem un vajadzības, ierakstot sevi kā transportlīdzekļa turētāju, kaut arī likums nenoteic šādu nepieciešamību transportlīdzekļa lietotājam būt ierakstītam tā tehniskajā pasē un CSDD sistēmā kā transportlīdzekļa turētājam.

Ņemot vērā to, ka transportlīdzeklis atsavināts 2015.gada 12.martā, bet /pers. B/ maksātnespējas process pasludināts 2015.gada 17.aprīlī, lietā nav pierādījumu tam, ka darījuma rezultātā iegūtie naudas līdzekļi būtu izlietoti kreditoru prasījumu segšanai, bet pirmās instances tiesas 2015.gada 4.novembra tiesas sēdē atbildētājas /pers. B/ pārstāvis norādīja, ka naudas līdzekļi izmantoti komunālo maksājumu segšanai, ir pamats secināt, ka darījums noslēgts, atbildētājai /pers. B/ apzinoties savu faktisko maksātnespēju. Attiecīgi atbildētājas /pers. B/ rīcība, tiesvedības laikā ar kreditoru SIA "Hiponia" atsavinot sev piederošo transportlīdzekli un pēc mēneša iesniedzot tiesā maksātnespējas pieteikumu ar norādi, ka viņai nepieder transportlīdzekļi, nav atbilstoša Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam un vērtējama kā tāda, kas vērsta uz to, lai apietu likumu, liedzot kreditoram tiesības uz iespējām saņemt apmierinājumu no savas prasības. Tādējādi, atbilstoši Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 1.punktam, Civillikuma 1., 1415.pantam, 2015.gada 12.martā starp /pers. B/ un /pers. G/ noslēgtais transportlīdzekļa atsavināšanas darījums atzīstams par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža, attiecīgi atzīstot /pers. B/ īpašuma tiesības uz transportlīdzekli un dzēšot VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrā 2015.gada 12.martā izdarīto ierakstu par /pers. G/ īpašuma tiesībām uz šo transportlīdzekli.

Atbildētājas/pers. G/ apelācijas sūdzībā norādītajam viedoklim par to, ka attiecībā uz darījumu veikšanu ar mērķi apiet

kreditoru intereses administratoram bija jāvēršas tiesā atbilstoši Maksātnespējas likuma 153.pantam, kas noteic saistību dzēšanas procedūras piemērošanas ierobežojumus, taču prasītājs savas tiesības nav izlietojis, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, nav nozīmes dotā strīda izšķiršanā.

Pamatojoties uz minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietā iesniegtos pierādījumus novērtējusi vispusīgi un objektīvi. Pie minētajiem apstākļiem, kaut arī pirmās instances tiesa spriedumu daļā par transportlīdzekļa atsavināšanas darījumu, cita starpā, pamatojusi uz Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2. punktu (nevis 1.punktu), tomēr pārējā daļā pirmās instances tiesas secinājumi atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem un tiesa pareizi piemērojusi tiesību normas, līdz ar to, izskatot lietu apelācijas instancē, nav pamata pretēja sprieduma taisīšanai, bet Civillietu tiesas kolēģija ir nonākusi pie tāda paša secinājuma, ka prasība ir apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu administrators ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Ņemot vērā to, ka apelācijas sūdzības ir noraidītas, bet prasība apmierināta, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu valsts nodeva EUR 404,78 (nekustamā īpašuma pārdošanas cena EUR 4001,00 un transportlīdzekļa pārdošanas cena EUR 250,00, kopā EUR 4251,00) ir piedzenama no atbildētājām /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/ vienādās daļās, t.i., no katras EUR 134,93 apmērā.

Kā redzams no lietas materiāliem, saistībā ar lietas izskatīšanu ir radušies sekojoši izdevumi: par tiesas dokumentu un pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu pirmās instances tiesā – EUR 16,34 (lietas 2.lapa) un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu apelācijas instances tiesā – EUR 6,20 (lietas 186.-187.lapas), kopā EUR 22,54. Ņemot vērā to, ka atbildētājas /pers. B/ un /pers. F/ līdz lietas izskatīšanai apelācijas instances tiesā ir samaksājušas ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5,45 (lietas 132.lapa) un EUR 5,45, (lietas 137.lapa), saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 42.panta pirmo daļu no atbildētājām /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/ vienādās daļās valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (EUR 22,54 : 3), proti, no atbildētājas /pers. B/ EUR 2,06 (EUR 7,51 – EUR 5,45), no atbildētājas /pers. F/ EUR 2,06 (EUR 7,51 – EUR 5,45), no atbildētājas /pers. H/ EUR 7,52.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 434.panta ceturtajai daļai, 204.[1] pantam atbildētājām /pers. F/, /pers. B/ un /pers. G/ nosakāms 10 (desmit) dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 430., 432.-434.panta, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

maksātnespējīgās /pers. B/ administratora Valerija Andrejeva prasību pret /pers. B/, /pers. F/ un /pers. G/ par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un īpašuma tiesību atjaunošanu – apmierināt.

Atzīt par spēkā neesošu 2015.gada 12.janvārī starp /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. F/, personas kods /personas kods/, noslēgto dāvinājuma līgumu par nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra numurs /numurs A/, atdāvināšanu /pers. F/, personas kods /personas kods/, no tā noslēgšanas brīža.

Nostiprināt Suntažu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B//pers. B/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/, ar kadastra numuru /numurs A/, vienlaikus izbeidzot /pers. F/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz šo nekustamo īpašumu.

Atzīt par spēkā neesošu 2015.gada 12.martā starp /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. G/, personas kods /personas kods/, noslēgto transportlīdzekļa HONDA ACCORD, ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, atsavināšanas darījumu no tā noslēgšanas brīža.

Atzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz transportlīdzekli HONDA ACCORD, ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, dzēšot VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrā 2015.gada 12.martā izdarīto ierakstu par /pers. G/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesībām uz minēto transportlīdzekli.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevas daļu EUR 134,93 (viens simts trīsdesmit četri *euro* un 93 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevas daļu EUR 134,93 (viens simts trīsdesmit četri *euro* un 93 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevas daļu EUR 134,92 (viens simts trīsdesmit četri *euro* un 92 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 2,06 (divi *euro* un 06 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 2,06 (divi *euro* un 06 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,52 (septiņi *euro* un 52 cents) apmērā.

Valsts nodevas samaksa veicama sekojoši: saņēmējs: Valsts kase, konta Nr.LV55TREL1060190911200, reģistrācijas numurs 90000050138, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva, kā arī dati lietas identificēšanai (fiziskās personas vārds uzvārds, lietas numurs).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami saņēmējam: Tiesu administrācija, konta Nr.: LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (fiziskās personas vārds uzvārds, lietas numurs).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Valsts ienākumos piedzenamo tiesas izdevumu labprātīgu samaksu apliecinoši dokumenti šajā termiņā iesniedzami Rīgas apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena – 2017.gada 13.februāris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja
tiesnese /paraksts/ I.Stuberovska
Tiesneši /paraksts/ V.Vazdiķis
/paraksts/ I.Zaļā